

Erityisnuorisotyön työpajatoimintaa vastaavien palvelujen järjestäminen kuntayhteistyönä vuonna 2026

SIVLA 20.11.2025 § 107
1105/00.04.01/2025

Erityisnuorisotyöhön kuuluvaa nuorten työpajatoimintaa vastaava työvalmennuksellinen ja arjenhallintaa tukeva toiminta on järjestetty kuluvan vuoden 2025 aikana ostopalveluna Rauman Seudun Katulähetykseltä (RSKL). Ostopalvelusopimus päättyy vuoden 2025 lopussa.

Valtakunnalliset muutokset ovat vaikuttaneet merkittävästi nuorten työpajatoimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä aluehallintovirastot linjasivat vuonna 2023, että hyvinvointialueiden vastuulla olevia palveluja ei voida enää käyttää nuorten työpajoilla. Muutoksen seurauksena monialainen, Aluehallintoviraston rahoittama työpajamalli muuttui käytännössä vaikeaksi toteuttaa, koska keskeiset palvelut eivät enää liity työpajatoimintaan. Samaan aikaan pajatoiminnan ohjautuvuus ja nuorten sitoutuminen ovat heikentyneet, koska toiminta ei ole enää velvoittavaa eikä nuorille makseta osallistumiskorvausta. Tässä tilanteessa Säkylä päätyi lopettamaan nuorten työpajatoiminnan vuoden 2024 jälkeen. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) sekä Aluehallintovirasto (AVI) ovat linjanneet, että vuoden 2026 alusta nuorten työpajojen valtionavustusta ei enää saa käyttää toisten toimialojen lakisääteisiin tehtäviin, kuten kuntouttavaan työtoimintaan, sosiaaliseen kuntoutukseen, työhön- tai uravalmennukseen tai muihin työvoimapalveluihin. Tämä tarkoittaa, että nuorten työpajatoiminta ei voi olla monialaista eikä se saa kytkeytyä työllisyyspalveluihin vuodesta 2026 alkaen. OKM:n tavoitteena on "kirkastaa nuorten työpajojen nuorisotyöllistä otetta" ja työpajoissa tehtävä valmennus rajataan matalan kynnyksen, nuorisolain mukaiseen toimintaan. Tämä muutos tekee perinteisen, monialaisen työpajamallin erittäin vaikeaksi toteuttaa.

Nuorten tuen tarvetta syrjäytymisen ehkäisemiseksi tiedetään edelleen olevan. Selvitykset osoittavat, että nuoret hyötyvät parhaiten henkilökohtaisesta, joustavasta ja matalan kynnyksen palvelusta, jossa työntekijä kohtaa nuoren hänen omassa arjessaan eikä tiettyyn toimipisteeseen sidottuna. Tarvetta vastaamaan on suunniteltu kuntien yhteistyönä toteutettavaa toimintaa, jossa yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä tukisi nuoria arjenhallinnassa, tavoitteiden löytämisessä ja polulla kohti koulutusta tai työelämää. Työmuoto tulisi korvaamaan työpajatoiminnan.

Uuden toimintamallin keskeisiä suuntaviivoja ja yhteistyön perusteita:

Joustavuus ja liikkuvuus: Työ on luonteeltaan liikkuvaa ja joustavaa, jolloin työntekijä voi kohdata nuoria heidän omissa ympäristöissään sekä reagoida nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Toimintaa voidaan toteuttaa ilman erillisiä pajatiloja hyödyntäen kuntien omia tiloja, mikä tekee mallista kustannustehokkaan ja joustavan ratkaisun.

Yhteistyö ja verkostoituminen: Yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä pyrkii tavoittamaan alueen nuoria sekä Eurasta että Säkylästä. Kahden kunnan välinen yhteistyö mahdollistaa laajemmat verkostot, tiedonvaihdon ja parhaiden käytäntöjen jakamisen.

Ennaltaehkäisevä työ: Etsivä nuorisotyöntekijä voi puuttua nuorten haasteisiin varhaisessa vaiheessa, mikä vähentää syrjäytymisen ja muiden ongelmien riskiä pitkällä aikavälillä.

Toisen asteen oppilaitokset ja työssäkäyntialue: Molemmissa kunnissa lukio on ainoa toisen asteen oppilaitos. Kummassakaan kunnassa ei ole ammatillista oppilaitosta tai TUVA-opetusta. Kunnat kuuluvat samaan työssäkäyntialueeseen ja kuntien alueella on yrityksiä, joihin on mahdollisuuksia työllistyä ilman ammatillista tutkintoa. Tietoisuus alueen yritysten työntekijä- ja osaamistarpeesta on jatkossa erittäin tärkeässä roolissa.

Palvelutarpeen mukainen toiminta: Kokemusten perusteella yhteinen työntekijä pystyisi vastaamaan alueen palvelutarpeeseen.

Yhteisen työntekijän palkkaamiseen haetaan Aluehallintoviraston (v. 2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto LVV) hankeavustusta. Avustus on tarkoitettu nuorisolaissa (1285/2016) säädetyn etsivän nuorisotyön tukemiseen. Hankesuunnitelman mukaan Euran kunta toimisi hankkeen hallinnoijana vastaten avustuksen hakemisesta, hallinnoinnista, maksuliikenteestä, raportoinnista sekä hankkeen kokonaiskoordinaatiosta. Säskylä ostaisi palvelun Euran kunnalta. Yhteinen etsivä nuorisotyöntekijä työskentelisi viikoittaisesta työajastaan 64 % Euran kunnassa ja 36 % Säskylän kunnassa. Työajan toteumaa tarkastellaan kuukausittain ja kustannusjako toteutuu työn jakautumisen suhteessa.

Euran ja Säskylän kunnat vastaavat etsivän nuorisotyöntekijän tehtävän toteutuksesta ja toiminnan kehittämisestä sovitun hankesuunnitelman mukaisesti. Mikäli Aluehallintovirasto ei myönnä tehtävään avustusta, kunnat toteuttavat tehtävää ilman hankerahoitusta.

Esityslistan liitteenä on arvio palvelun järjestämisen taloudellisista vaikutuksista sekä Säskylän nuorisovaltuuston kannanotto asiaan.

Lisätietoja	Vapaa-aikapäällikkö Riikka Kuusiniemi, puh. 044 517 1011
Esittelijä	Sivistysjohtaja Merja Ääri
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää erityisnuorisotyön työpajatoimintaa vastaavien palvelujen järjestämisen kuntayhteistyönä Euran kunnan kanssa esitetyn mukaisesti. Sivistyslautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan valmistelemaan ja hyväksymään sopimuksen Euran kunnan kanssa vuodeksi 2026.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan liitteenä arvio palvelun järjestämisen taloudellisista vaikutuksista sekä Säskylän nuorisovaltuuston kannanotto asiaan.

=====